

Umivanje z apnenno vodo ali apnenim mlekom stori kožo čisto in gladko.

Tudi stara skorja, polna razpoklin in odčeskov, posebno če je debela in obilna, brani solncu do živega, predemuje mnogo škodljivega mrčesja, ki drevesu škoduje. Marljiva raba strugalnice najbolj pomaga proti tej nesnagi.

Staro vejevje zadržuje potrebni zračni preprih, predomuje škodljivo mrčesje; mora se toraj izrezavati in izsekavati. Ravno to velja o pre-gostem vejevju in o tako imenovanih volkih ali vodenih mladikah. Pri zadnjih pa je treba na to gledati, da se tu pa tam ktera obrani, ker potem nova veja ali tudi cela krona iz nje postane.

Na škodo vesele drevesne rasti in rodovitnosti in zaseja se po drevju, posebno pa starejšem, sicer lep, pa nič manj škodljivi zaujedavec tičji lim, ki ne srka samo hrane iz zraka, ampak — in to poglavitno — iz drevesa. Treba ga je preganjati, namreč izrezati in rane s smolovcem (pehovcem) dobro zamazati. Ako se preveč zaredi, mu je slednjič težko do živega priti.

Tudi gôbe, ki se posebno po starejšem drevju sem ter tje pogostoma zarejajo, so drevju zelo škodljive. Morajo se skrbno izrezati, rane pa s smolovcem namazati. Včasih pa še to ne pomaga, ker so gôbe dostikrat nasledek starosti in onemoglosti drevesa. Tako drevo mora mlademu prostoru odstopiti.

To so poglavitne nesnage sadnega drevja; kdor teh svoje drevje varuje, se bode večidel lepega, zdravega in obilnega sadja veselil.

Trtna bolezen posebno rada brajdo napada. Kot dobro sredstvo proti tej bolezni smo vidili in tudi slišali priporočati: trse jeseni z apnenim mlekom dobro pobeliti. (Glej „Gospod.“ str. 418 pretekla leta.)

Šušljeke, cepiče, gre o pravem času rezati. Kakor je po mnogih skušnjah les za stavbe najbolj trpežen tisti, ki se meseca decembra in januarja podere, in kakor so drva za kurjavo ravno v teh mesecih sekana, najizdatnejša: tako so tudi šušljeki alj cepiči meseca decembra alj januarja v toplem vremenu o poldanskem času narezani, najkrepkejši rasti. Treba jih je le v suhi kleti s spodnjimi oddelki v dobro prst postaviti, da ostanejo črvti (frišni) do pozne spomladi.

Za poduk in kratek čas.

„Gospodar“ za novo leto.

V mladi zori nov'ga leta

Zopet pridem k Vam u vas.

„Naj dišeče šopke spleta

Novo leto!“ — vzdignem glas.

Priloga „Slov. Gosp.“ k št. 1.

Geslo moje, to je sveto,

Ki na potu vodi me;

Naj bo srce Tvoje vneto

Bralec, kakor moje je.

Vse za „vero“ bom prinašal

Kakor tirja moj značaj,

Njene blagre bom razglašal,

Kazal njeni svetli raj.

„Cara“, občnega očeta,

Čislal bom kot zvest Slovan;

Ta dolžnost je meni sveta,

Kajti sem katolišk kristjan.

Tebi, „domovina“ draga,

Delo in svoj trud podam;

Za te delat', majka blaga,

Me ne bode nikdar sram.

Grajal hude bom napake,

Ki so tebi, narod, v kvar;

Obdeloval stv'ari vsake

Kakor priden gospodar.

To doseči, le verujte,

Mi prav resna volja je;

Svojo moč tud' Vi darujte

Bratje, pa bo dobro vse!

* * *

„Pojdi prva ti številka

„Urno zdaj od rok do rok;

„Bodi glasna vsem budilka,

„Zdrami ljudstvo krog in krog.“

„Sestrie nježnih boš dobila

„V novem letu petdeset;

„Slednja vas bo pa povila

„V venček vse kot zali cvet.“

a + č.

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (Kako kamški strah rihtarja voli). Že 13 let tlači Kamčane huda mōra. „Kamški strah“ je tudi zdaj 24. decembra zmagal pri volitvah za srenjski odbor. Kakor smo zvedeli, je drugokrati pri volitvi za župana le po 5 možiceljnov imel, navadno enega alj dva Kamčana, druge pa mestjane. Ko so se zbrali, jim je paragrafe čital in potem vprašal: „Werden wir neu wählen, oder bleibt's beim Alten?“ Da! so zagromeli glasovi in volitev je bila končana. A zdaj ni bilo tako. Moral je vse strune napeti, da mu je bilo zopet mogoče splaziti se med odbornike. Srenjski berič, neki šoštar, je cele dni letal okoli po mestu in po Kamci vabit k volitvi in lovit pooblastil. Nekterim narodnim je na ušesa šepetal, da naj ničesar f.. ne verujejo, češ, da f.. le za papeža skrbijo!! Kamčani, posebno tisti, ki najbolj kričijo, še niso ničesar papežu dali. Boljše bi bilo, ko bi gledali

na 40 procentov, ki so bili in še bodo pri srenji za plačevati.

Vsak volilni mož je imel pooblastilo in tako je bilo mogoče po 4 in 5 glasov večine dobiti.

„Strah“ sam kot nadzornik šole je volil za šolo, se ve da mestjane. Za srenjski šoder volil je drug svetovalec Herič. Nekdo se je celó ustil, da bo „strah“ še župan ostal, akoravno se v Maribor preseli, in se misli vsak teden dvakrat v Kamco pripeljati. Zastonj se menda ne bo vozaril — ta „dragi strah“. Menda bo ga le postava sama izbacila.

Paragrafe je nemški čital, ker slovensko govoriti ne ume; pa ko bi le bil prašal: „Habt's mich verstanden?“ tudi tega ne. Seidl je Nemec in zaradi njega mora Kamca tudi nemška biti. Punktum!

Narodni volilci, ki so v mestu, niso menda k volitvi povabljeni bili, srenjski sluga je le k tistim šel, ki so Seidlnov rep.

Narodnim možem, katerih je še hvala Bogu precej, se je sicer volitev pri cerkvi oznanila, svoje privržence je pa osebno in po srenjskem slugi vabil. —

Mislimo, da hoče pri svoji grozni častilakomnosti do slednje ure župan ostati, da bo potem županstvo častno odložil.

Izvoljeni so v I. razredu: Seidl, Halbärth, Krulec, Rataj, Nusterer, Pirker Johann, Bitterl, Lorber, Atleta.

Edina dva sta rojena Kamčana. Kmetje, ki se s težkim delom trudijo in desetkrat več plačujejo, kot kramar N., ki samo šile in kopita in po dva groša cvirna v prodajalnici ima, so se odvrgli. —

Seidl je zmiraj na Dunaju, Rataj krumpast, Pirker šoštar, Nusterer ima tako že veliko sapo. Kdo — vprašamo — bo po raboti alj na patrolo hodil? Morali bodo že gospodje inženirji in dohtarji to storiti.

Kamca je torej mariborsko predmestje, ker so sami mestjani voljeni! —

E, če je posestnikom tako prav, naj so pa pod gosposkim varuštvom!

Iz Gradca. Vse tožuje zaradi preslabih sedajnih časov. Mali in veliki obrtniki so brez opravka in nimajo več z delavci vred poštenega zaslužka. Posebno slabi časi pa so prišli za delavce v fabrikah. Velika Körösi-jeva fabrika, ki je v prejšnjih časih nad 2.000 delavcem dela dala zamogla, jih ima sedaj samo kakih 800 in si še med temi samo najpridneje izbira, druge pa brez posla odpravlja. Zdi se mi, da sedaj fabrikanti delavcem ravno tako nagajajo, kakor so delavci lani nagajali svojim gospodom, ker so samopridno delo ustavljali.

Od Male nedelje. (Želje za novo leto.) Ko se je pred leta dni rodilo tekoče leto 1873., si je gotovo vsak domoljub v duhu domišljeval in

želel ugodnejšega in vspešnejšega narodnega napredka, kakor nam ga je v resnici nesrečno in sedaj h koncu tekoče leto prineslo. Kdo bi bil mislil na nesrečne politične prepire v domači narodni hiši, kdo na ljuti boj domačinov, kateri so pred kratkim vsi, kakor vpanju čebele delali skupno za blagor, srečo in vse dobro narodovo?! Srce mora narodnjaka boleti, ako z resnim okom in s zdravo pametjo pogleda po naši mileni domovini, ter premišljuje žalostne posledke, katerih nam je rodila ravno ta vjedica. Povsod skoro, kjer se shajajo narodnjaki, se kaže tudi gotovo ta za naš narod kvarni razpor. Nasledki tega so, da čitalnice ena za drugo umirajo; narodna društva od najmanjšega do največjega hirajo, in povsod v narodnem življenju kaže se preočitna mlačnost. Uradi, kateri so tu ali tam bili v narodnih zadevah stranoma pravični, so v tem času potegnoli, kakor polž z rogli na svoje staro mesto, in vse to in mnogo drugega je plačilo za našo grdo — neslogo!

Novo leto nam trka na vrata, kaj nam prinese, je prikrito; vendar je iz srca in pred vsem želeli, da se v njem doseže ali saj napoti sprava med našimi političnimi strankami, ter se vrne povsod zaželeni ljubi mir zopet v naš domači bram, ker le združeni in skupno za narod delajoči utegnemo izpodbiti sovražni naval, kateri nam tako rekoč že blizo nad našimi glavami preži in komaj čaka, da doseže svoj namenjeni plen.

Pristavek vredništva. Želja Vaša, g. dopisnik, je opravičena, kakor tudi prav imate, ako govorite o političnih strankah med Slovenci, kajti „mladi“ cikajo po centralizmu, „stari“ ostanemo „federalisti.“ Pa to ni po glavitno. Največi razloček je — Kristus! Eni hočemo verske šole in popolno svobodo kat. cerkvi, drugi tega nočejo, in zagovarjajo državo brez vere in Boga. To nasprotje je zdaj po vsem svetu; da zmaga pravična naša stvar, moramo vsi želeli in si tudi prizadevati.

Iz Vuzenice konec grudna. (Volitve v občinski zastop. Hvala volilcem.) Kakor znano, so se vršile volitve že 29. novembra, a še zdaj ni sluha ne duha, kedaj da bo volitev občen. predstojnika. Skoro po vseh sosednjih občinah, kjer so se volitve v občinski zastop pozneje vršile ko pri nas, imajo že svojega novega predstojnika.

Rogovljenje nekterih tržanov, ki so doslej zvonec nosili, nima po zadnji volitvi ne konca ne kraja, ker so tako sijajno propadli, in zdaj ne vejo, kjer svojo jezo ohladiti. Ravno ti dosedanji nemškutarski kolovodje so zoper izid poslednje volitve pri okrajnem glavarstvu se pritožili, ter zahtevali nove volitve. Ali se bo volitev, ki se je na vse strani postavno vršila, tako lahko dala ovreči, je dvomiti, vendar mogoče je dan danes vse, pa lahko je tudi, da spet propadejo,

kmetje se ne dajo več nemškutarskim liberalcem za nos voditi.

Naj si pa tudi tržani zmagajo, utegne vendar njih slava le kratek obstanek imeti, ker bo izločenje kmečkih občin od trške prej ko ne v spomladi že potrjeno in zopet nova volitev za one občine. —

Tukaj še hočem dva volilna moža v misel vzeti zavoljo nju hvalevrednega obnašanja pri zadnji volitvi v drž. zbor. Kmetje iz vsih naših srenj so zadnjokrat na konservativni strani stali, ter tri može svojega zaupanja izvolili: Janeza Plemena, p. d. Hartmana, Valentina Polnarja, p. d. Mraka in Jurja Ditnerja, p. d. Štefna. Prva dva*) sta kljub silnemu pritiskanju nemčurjev vendar za g. Pajka glasovala; tretji: Jur Ditner je pa v zadnjem trenutku odpadel, ter za liberalnega Nemca Seidna glasoval. Kaj da ga je zmotilo, ve on sam najbolj.

Kmetje so sila jezni na njega, posebno zdaj, ko se jim je pripovedovalo, kako Seidl zmirom le z našimi nasprotniki vleče in da je celó dvakrat na Dunaji za to glasoval, da se naj iz državnega posojila tudi borzjanci alj špekulanti na borzi podpirajo, ki so se poprej s svojimi sleparijami zdelali.

Kmetje! vi ste sicer z dobrim zaupanjem volili Štefna, ali pokazal se je vašega zaupanja nevreden; nikdar ga več ne volite za volilnega moža! Prihodnjič še hočem može iz drugih sosednjih srenj naznaniti, kateri so našega zaupanja vredni, kateri ne.

Rodoljub.

Od sv. Janža na peči. (Hvala vrlim farmanom.) Popotnik, ki z Velenja proti Žalcu alj Celju potuje, vidi ob levi strani ceste na strmi pečini lepo, prijazno poslopje, kakoršnega se ne nadja v tem kraju, zraven poslopja pa cerkev z vitkim zvonikom. To je sv. Janž na peči. Poslopje je novi farovž, pozidan l. 1872 na mestu stare kočure, ki ni bila več za pogledati. Postavljena je tudi nova pristava, tako da je sv. Janž zdaj res kraju podoben, kjer omikani ljudje stanujejo.

Ker so računi za vse to še le zdaj dognani, se ni moglo poprej o tem poročati. Vse stavbe stanejo 6663 gld. 71 kr. Milostljivi ljubljanski škof kot patron so dali tretjino, drugo so zložili vse hvale vredni farmani, ki so vrh tega na svojo skrb vzeli vse težavne vožnje na strmi breg in težakinja dela, tako da smo le za stavbarsko pripravo in rokodelski strošek v gotovini trpeli. Poštena, dobra volja vse premore!

Prav srčna hvala toraj po dokončanem, težavnem, pa tudi lepem delu vsem ljubim farmanom!

Zidarski mojster je bil g. Juri Stropnik blizo Velenja, samouk sicer, pa mojster na vsako

stran; mizarska dela je oskrbel And. Brezovnik v popolno zadovoljnost, tesarska pa Cvikel iz škalske fare, vsi prav umni in pošteni domači obrtniki.

Henrik Križan, župnik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V praznikih je kakor sicer politika mirovala, ker so zbori potihnuli. Liberalne novine kratkočasijo svoje bralce s tem, da jim — se ve da po svojih željah — povedajo, kaj da bo posebno gledé „verskih postav“, vlada državnemu zboru predložila. Mi nečemo otrobov vezati, ampak povemo ob svojem času, kaj in kako da bo. Čudno je vsekako, da dela drž. zbor „cerkvene postav“, ko vendar v zadevah vesti in vere nihče poslancev pooblastil ni in tudi pooblastiti ne more. — Pričakujejo se ostre železniške in bankine postav.

Nektere prav zanimive stvari so se po dež. zborih godile. V kranjskem je stavil župan Dežman vprašanje do vlade, ali bo šla nad čast. g. dekana Grabrijana, ki je pokojnemu liberalnemu odvetniku in zasmehovalcu kršanstva, dru. Spazzapanu v Vipavi, cerkveni pogreb odrekel, ker je nespokorjen umrl. Razen Dežmana so podpisali vprašanje tudi mladoslovenci: dr. Razlag, dr. Zarnik in kmet Zagorec in liberalni nemškutarji.

Dež. predsednik odgovoril je pametno in pravično, da je to cerkvena reč, v katero se vlada ni vtikati hotela in vtikala ne bo. Glavni govornik liberalcev bil je dr. Zarnik, ki se je bil — bogoslovca našemal ter je celó svetopisemske besede zvijal, da bi dokazal, da gre tudi zasramovalcu kat. vere in cerkvenih obredov, ki je trdovraten do smrti ostal, pogreb po katoliški šegi! — Njega so pobijali z modrimi, možakom pristojnimi besedami: dr. Bleiweis, dekan Toman, Horak, ki so iz življenja nesrečnega trdovratnika dokazali, da je bil ljut sovražnik kršanstva, ki je brez vsega znamenja pokore svojo dušo izdahnul, in še pred smrtjo se norčeval, češ, da rajši vidi, če njega na pogrebu spremlja konjederec kakor duhovnik! In takega človeka bi po smrti cerkev še častila s svojimi obredi? To le zamore Zarnik v svojo mavho spraviti.

Prestopilo se je pri tem prečudnem vprašanju na dnevni red, kar je bilo najbolje.

Umrli je v Ljubljani nagle smrti obče spoštovani dež. poslanec, M. Koren.

Dru. Razlagu je poslalo 65 volilcev iz Gorenjskega nezaupnico, ki mu je že bila tačas namenjena, ko se je bil pri glasovanju o adresi zoper dir. volitve od narodne večine ločil. Spazzapanova zadeva je pa celó očitno pokazala, da je R. odločno pri „mladih.“ — Celovski d. zb. je tudi učiteljem plačo povišal ter odločil na leto 10.000 gld. podpore, 60 gld. priklade tudi učiteljam. — Zavrgel se je predlog g. Einspielerja,

*) Še celó na volilšču, kakor sim sam slišal, sta tudi druge volilce nagovarjala, naj za božjo voljo vendar liberalnega Seidna ne volijo.